

Vergaderjaar 2025–2026

29 653

Het Nederlands buitenlands beleid ten aanzien van Latijns-Amerika en de Cariben

Nr. 81

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 januari 2026

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de actuele ontwikkelingen in Venezuela, mede namens de Minister van Defensie en de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Een stabiel en democratisch Venezuela, het grootste buurland van het Koninkrijk der Nederlanden, is direct in ons belang. Het kabinet volgt de ontwikkelingen derhalve op de voet om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de gebeurtenissen, en de mogelijke implicaties daarvan. Het kabinet staat daarbij in nauw contact met de Caribische delen van het Koninkrijk, onze ambassade in Caracas, en Europese en internationale partners.

Op 3 en 4 januari jl. vond overleg plaats tussen Minister-President Schoof, Minister van Defensie Brekelmans, Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken Van Marum en mijzelf. Minister Brekelmans is deze week in het Caribisch deel van het Koninkrijk voor een reeds eerder gepland werkbezoek. De Rijksministerraad zal komende vrijdag stilstaan bij de actuele ontwikkelingen.

Recente ontwikkelingen

President Trump gaf in een persconferentie op 3 januari jl. een verslag van operatie «*Absolute Resolve*» die leidde tot de overbrenging van Nicolas Maduro en zijn vrouw naar de Verenigde Staten waar zij in hechtenis zijn genomen. Maduro is aangeklaagd door het zuidelijke district van New York. Het Hooggerechtshof van Venezuela heeft Delcy Rodriguez benoemd tot waarnemend president. De situatie in Caracas is momenteel rustig. Er zijn weinig mensen op straat, supermarkten en benzinestations zijn veelal open. Politie en leger zijn zichtbaar aanwezig.

Het Koninkrijk is niet betrokken bij de operaties van de VS.¹ Het kabinet roept alle partijen op verdere escalatie te voorkomen en zich te houden aan het internationaal recht. Dit is ook in lijn met de verklaring van de Hoge Vertegenwoordiger van de EU voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid Kallas van 4 januari jl., gesteund door 26 lidstaten. Deze roept op tot kalmte en terughoudendheid door alle actoren om escalatie te voorkomen en een vreedzame oplossing voor de crisis te bewerkstelligen. De verklaring benadrukt ook het belang van het naleven van het internationaal recht aangezien deze operatie terechte vragen oproept met betrekking tot de verenigbaarheid hiermee.

Gisteren had ik telefonisch een open gesprek met mijn Amerikaanse counterpart Marco Rubio. We hebben de situatie in Venezuela en de noodzaak tot een vreedzame transitie uitgebreid besproken. Ik heb daarbij gewezen op de EU-verklaring en benadrukt dat het belang van stabiliteit en veiligheid voor het Koninkrijk voorop staat.

Koninkrijk der Nederlanden

Op dit moment is er geen acute dreiging voor het Caribisch deel van het Koninkrijk. De situatie wordt continu op relevante indicatoren gemonitord door Buitenlandse Zaken en Defensie. Defensie heeft verschillende scenario's geïdentificeerd en is hier op voorbereid. Zo staan er eenheden paraat die Defensie op korte termijn kan inzetten indien nodig. Er wordt doorlopend beoordeeld of aanvullende capaciteit nodig is om hulp- en bijstand te kunnen leveren, waaronder logistieke capaciteit, naast de reeds aanwezige schepen en militairen in de regio. De meeste impact ondervond het Caribisch deel van het Koninkrijk door het onderbreken van het vliegverkeer op 3 januari jl. Dit werd op 4 januari jl. hervat. De zeeroutes en -grenzen zijn vooralsnog onverminderd open en ondervinden nauwelijks hinder.

De afgelopen maanden heeft intensief contact plaatsgevonden tussen het kabinet en de premiers van Aruba, Curaçao, St Maarten en de Gezaghebber van Bonaire. Daarnaast heeft de Commandant der Zeemacht in het Caribisch Gebied (C-ZMCARIB) hen regelmatig gebriefd. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Justitie en Veiligheid ondersteunen de Caribische delen van het Koninkrijk bovendien regulier in het versterken van hun crisisrespons. Ze staan in dat kader ook nu in nauw contact met Aruba, Bonaire en Curaçao om hen te ondersteunen waar nodig. Zo vond eind november de reguliere week van de crisisbeheersing plaats waar Rijksbreed door ruim 80 experts gewerkt is aan verschillende scenario's, ter voorbereiding op bijvoorbeeld logistieke vraagstukken of een mogelijke verhoogde migratie instroom uit Venezuela.

Mijn meest recente contact met de Caribische delen van het Koninkrijk was gisteren nog. We hebben afgesproken nauw met elkaar in contact te blijven over de ontwikkelingen in Venezuela en wat deze betekenen voor de eilanden.

Consulair

De veiligheid van Nederlanders en het Koninkrijk staat voorop. Het kabinet heeft Nederlanders in Venezuela opgeroepen niet de straat op te gaan en familie en vrienden te laten weten hoe het met hen gaat. Veiligheidsupdates worden regelmatig gedeeld met mensen die zich geregistreerd hebben bij de informatieservice van het Ministerie van Buitenlandse

¹ Motie van het lid Piri c.s. d.d. 10 december jl. – Kamerstuk 29 653, nr. 68.

Zaken. Het reisadvies voor Venezuela is al langere tijd rood en is op 3 januari jl. geactualiseerd.

Beleid Koninkrijk der Nederlanden ten aanzien van Venezuela

Maduro was sinds 2013 in Venezuela aan de macht. Onder zijn bewind is Venezuela afgegleden naar een dictatuur, gekenmerkt door corruptie en wetteloosheid, gemankeerde verkiezingen, repressie en grootschalige mensenrechtenschendingen. Daarnaast werd Venezuela een spil in de cocaïnehandel. De economie verkeert in diepe crisis. Openbare diensten zoals water, sanitaire voorzieningen zijn gebrekkig. Bijna 70% van de bevolking leeft in armoede. Sinds 2015, hebben 8 miljoen Venezolanen het land verlaten. Het Koninkrijk der Nederlanden erkent het regime van Maduro niet, hij heeft immers geen bewijs geleverd voor zijn geclaimde verkiezingswinst, en pleit voor een zo snel mogelijke terugkeer naar democratie.

Het Koninkrijk zet zich al jaren onverminderd in voor mensenrechten en het herstel van democratie en de rechtsstaat in Venezuela. Nederland heeft de afgelopen jaren steeds nauw contact met de oppositie onderhouden. In 2021 werd het Koninkrijk door de Venezolaanse oppositie gevraagd als waarnemer/begeleider bij het onderhandelingsproces tussen het Maduro-regime en de oppositie dat uiteindelijk leidde tot het Barbados-akkoord dat de modaliteiten van de presidentsverkiezingen 2024 regelde. In augustus van dat jaar verleende Nederland gedurende een aantal weken, op zijn dringende verzoek, gastvrijheid aan de oppositiekandidaat Edmundo González in de residentie van de Zaakgelastigde van het Koninkrijk der Nederlanden in Caracas. Ook in EU-verband speelt Nederland een actieve rol in discussies over het Europees Venezuela-beleid, onder andere over het instellen en verlengen van restrictieve maatregelen als gevolg van het democratisch verval en ernstige mensenrechtenschendingen in Venezuela. Het gaat om een wapenembargo, een EU-inreisverbod en de bevriezing van tegoeden van momenteel 69 personen. Nederland zal deze inzet voortzetten en de transitie naar een democratisch Venezuela waar mensenrechten worden gerespecteerd, actief en constructief blijven bevorderen. Hiervoor staan verschillende instrumenten ter beschikking, zowel nationaal, als in EU en internationaal verband.

Er zijn verschillende scenario's voor een Venezuela post-Maduro, met elk andere gevolgen voor het land en de regio, inclusief het Koninkrijk. De inzet is nu op een stabiel Venezuela dat ook een democratische transitie kan doormaken. Nederland zal zich daarvoor inspannen met partners.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
D.M. van Weel